

Paraisten kaupungin kommenttien pohjalta tehdään suunnitelmaan seuraavat muutokset:

1. Luvun 1.2. "Toiminnan lähtökohdat ja työskentelyn organisointi" (sivu 4) neljännen kappaleen viimeinen lause "Kehittämistoiminnassa on tärkeää huomioida alueen kaksikielisyys ja varmistaa asiakkaiden mahdollisuus käyttää omaa kieltään sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa." muutetaan muotoon:

"Kehittämistoiminnassa ja palvelutuotannossa huomioidaan alueen kaksikielisyys ja varmistetaan asiakkaiden mahdollisuus käyttää omaa kieltään sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa."

2. Sivun 20 kuvio 9 "Vieraskielisten osuus" korvataan taulukolla 3 *"Maakunnan ja seutukuntien suomen-, ruotsin-, saamen- ja vieraskielisten määrät ja osuudet"*.

Taulukkoa edeltävän kappaleen ensimmäinen lause "Väestörakennetta ja alueen palvelutarvetta tarkasteltaessa tulee huomioida maahanmuuton vaikutus." (sivu 20) muokataan muotoon:

"Väestörakennetta ja alueen palvelutarvetta tarkasteltaessa tulee huomioida alueen kaksikielisyys sekä maahanmuuton vaikutus."

Pöytyän kansanterveytyön kuntayhtymän kommenttien pohjalta tehdään suunnitelmaan seuraava muutos:

1. Lukuun 4.10. "ICT ja sähköisen asiointin kehittäminen" kehittämisen kärkiteemalistauksen perään sivulle 81 lisätään lause:

"Kaikessa työskentelyssä tulee huomioida tietosuoja- ja tietoturvakysymykset."

Raision kaupungin ja Ruskon kunnan kommenttien pohjalta tehdään suunnitelmaan seuraava muutos:

2. Luvun 4 "Järjestämissuunnitelman päivityksen kärkiteemat ja niihin liittyvät toimenpiteet vuosina 2019–2020) toiseksi viimeiseen kappaleeseen sivulla 31 lisätään kohta:

"Järjestämissuunnitelmassa esitetään runsaasti erilaisia kehittämistoimenpiteitä. Lähtökohtaisesti ne on aikataulutettu toteutukseen vuosille 2019–2020. Kehittämistyö kuitenkin jatkuu sekä tässä järjestämissuunnitelman päivityksen esille nostettujen että muiden, suunnittelukaudella mahdollisesti esiin nousevien teemojen osalta tarpeen mukaan myös suunnittelukauden jälkeen."

Salon kaupungin kommenttien pohjalta tehdään suunnitelmaan seuraavat muutokset:

1. Luvussa 4.12. "Palveluntuottajien ohjaus ja valvonta (omavalvonta ja laadunhallinta) muokataan sivun 89 viimeisen kappaleen viimeinen virke "Suunnitelmakaudella tulisi selvittää, onko kunnissa tarvetta ja halukkuutta organisoida valvontaa ylikunnallisena yhteistyönä" muotoon:

"Suunnitelmakaudella tulisi selvittää tarve valvontakäytäntöjen alueelliseen yhdenmukaistamiseen ja selvittää onko kunnissa tarvetta ja halukkuutta organisoida valvontaa ylikunnallisena yhteistyönä sekä arvioida millaista resursointia tämä edellyttäisi."

Lisäksi asiakohtaa käsittelevää tavoitetaulukkoa sivulla 91 täydennetään toteamuksella:

"Osana selvitystä arvioidaan ylikunnallisena yhteistyönä toteutettavan valvonnan resursointitarpeet."

Someron kaupungin kommenttien pohjalta tehdään suunnitelman liitteeseen 1. lisäys:

Kiireellisestä sairaanhoidosta vastaa arkisin kello 8-19 (perjantaisin 8-18) Someron terveyskeskus.
"Kaupungissa tarkastellaan syksyn 2019 aikana tarpeita aukioloaikojen muuttamiseen."

Turun kaupungin kommenttien pohjalta tehdään suunnitelmaan seuraavat muutokset:

1. Sivun 20 kuvio 9 "Vieraskielisten osuus" korvataan taulukolla 3 *"Maakunnan ja seutukuntien suomen-, ruotsin-, saamen- ja vieraskielisten määrät ja osuudet"*.

Taulukkoa edeltävän kappaleen ensimmäinen lause "Väestörakennetta ja alueen palvelutarvetta tarkasteltaessa tulee huomioida maahanmuuton vaikutus." (sivu 20) muokataan muotoon:

"Väestörakennetta ja alueen palvelutarvetta tarkasteltaessa tulee huomioida alueen kaksikielisyys sekä maahanmuuton vaikutus."

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kommenttien pohjalta tehdään suunnitelmaan seuraavat muutokset:

1. Lukuun 4.8 "Vammaispalvelut" kohtaan "Omavalvonnan kehittäminen" sivulla 67 vaihdetaan *viitteeksi nettisivun sijaan Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977*
2. Sivun 67 toisen kappaleen virkkeet "Kehittämistyön tavoitteena on kehittää maakuntaan yhtenäiset toimintakäytännöt ennakoivien toimien käytöstä. Tämän myötä tarjotaan kunnille ja palveluntuottajille työkaluja ennakoivien toimien käyttöönottoon sekä työvälineitä rajoitustoimenpiteiden käsittelemiseen asiakkaan ja häntä ohjaavan / hoitavan henkilöstön kanssa." poistetaan. Niiden sijaan suunnitelmassa todetaan seuraavasti:

"Tavoitteena on luoda maakuntaan yhtenäisiä työkäytäntöjä, joita käyttämällä kuntien ja palveluntuottajien asiakkaita ohjaava/hoitava henkilöstö voi ennakoida ja ehkäistä haastavia tilanteita sekä vähentää rajoittamistoimenpiteiden käyttöä."

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kommenttien pohjalta tehdään suunnitelmaan seuraavat muutokset:

1. Lukuun 1.2 (sivu 4) lisätään kappale:

"Terveydenhuoltolain 35 §:n mukaan sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön tulee tukea terveydenhuollon järjestämissuunnitelman laatimista. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön toimintaa ollaan vuoden 2019 aikana kehittämässä. Perusterveydenhuollon yksikkö toimii tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa järjestämissuunnitelman toteuttamisessa erityisesti perusterveydenhuollon ja erikoissairanhoidon yhteistyöhön liittyvässä kehittämistyössä."

2. Lukuun 1.2 (sivu 6) lisätään kappale:

"Teemakohtaisten työryhmien työtä tukemaan voidaan tarvittaessa perustaa alueellisia alatyöryhmiä käsittelemään alueellista työnjakoa ja alueellisten hoito- ja palveluketjujen toimintaa."

3. Järjestämissuunnitelman liitteisiin lisätään mukaan fysioterapian toimintaperiaatteet. Tämän johdosta muutetaan luvun 4 ensimmäisen sivun (sivu 31) viimeinen kappale muotoon:

"Järjestämissuunnitelman liitteenä kuntien ja kuntayhtymien käyttöön annetaan tarvittaessa hyödynnettäviksi myös alueellisena yhteistyönä tuotetut esitykset fysioterapian (ollut mukana aiemmin jo järjestämissuunnitelman päivityksessä vuosille 2017–2018), puheterapian, toimintaterapian ja ravitsemusterapian toimintaperiaatteiksi."

4. Luvun 4.1 osan ”Tarve yhteistyöfoorumille” (sivu 32) viimeiseksi kappaleeksi lisätään:

”Yhteistyöfoorumin perustaminen mahdollistaa myös alustan, jolla voidaan tarvittaessa valmistella yhteisiä alueellisia linjauksia hoidon priorisointiin liittyen.”

5. Luvun 4.2 ”Akuuttipalvelut” kohtaan sosiaalipäivystys, lisätään sivun 41 kolmanteen kappaleeseen sekä tavoitetaulukon kohdan 2 tavoitteeseen lause:

”Sosiaalipäivystys palvelee asukkaita molemmilla kotimaisilla kielillä.”

6. Luvun 4.3 osan ”Suun terveydenhuollon kiirehoidon ja päivystyksen kehittäminen” kolmanteen kappaleeseen sivulla (44) lisätään lause:

”Samassa yhteydessä tarkastellaan myös suun terveydenhuollon porrastusta ja erikoishammaslääkäripalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta maakunnan alueella.”

7. Luvun 4.5 ”Lasten, nuorten ja perheiden palvelut ” kohdan ”Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämisen alueellisesta koordinoinnista ja pilotoinnista sopiminen” loppuun lisätään sivulle 53 kappaleet:

”LAPE-työryhmän kautta on konkreettisiksi kehittämiskohteiksi jo valittu perhekeskustoimintamallin jatkokehittäminen, erityis- ja vaativan tason palvelujen jatkokehittäminen, lastensuojelun kehittäminen, perheoikeudellisten palvelujen kokoaminen maakunnalliseen yksikköön sekä asiakasosallisuuden kehittäminen.

Suunnitelmakauden aikana tulee työryhmässä ottaa lisäksi kantaa lasten ja nuorten kuntoutuksen toimivuuteen ja kehittämistarpeisiin. Nykyisin kuntoutusarviot ja kuntoutus toteutuvat sirpalemaisesti, vaikuttavuuden seuranta on vähän ja palvelujen saatavuus on eriarvoista sekä asuinkunnasta riippuvaista. Kuntoutusarvioinnin ja kuntoutuksen vaikuttavuuden organisointia ja tutkimusta on myös vaikea toteuttaa sirpalemaisessa järjestelmässä ja kuntoutuksen porrastus perus- ja erityistason välillä on kehittymätöntä. ”

LISÄKSI

Laitilan kaupungin kommenttien pohjalta esitetään, että:

Syksyn 2019 aikana arvioidaan kuntajohtajakokouksissa sairaanhoitopiirin ja kuntien välisen omistajaohjauksen toimivuutta ja käydään keskustelu siitä, millaisella rakenteella omistajaohjausta voidaan kehittää.